



**مقدمه:**

بز حیوان برطاقتی است که هم در منطقه‌های کوهستانی کم علف و هم در دشت‌های پست، بیابان‌ها و منطقه‌هایی که دارای آب و هوای خشک و نیمه خشک هستند، به خوبی پرورش می‌یابد. بز را می‌توان با کمترین علوفه و خوراک به آسانی نگهداری کرد.

**تأمین معیشت خانوارهای روستایی**

بز یکی از قدیمی‌ترین حیواناتی است که توسط افراد بشر اهلی شده است. بز در تأمین معیشت خانوارها به خصوص در مناطق روستایی و توسعه نیافته، سهم بسیار زیادی دارد. ۵ تا ۶ رأس بز را می‌توان در همان مقدار مساحتی که برای یک گاو لازم است، پرورش داد. دو رأس بز می‌تواند احتیاجات شیر یک خانواده متوسط را در تمام طول سال فراهم کند.



اهمیت بز در تأمین احتیاجات خانواده‌ها به اندازه‌ای است که به آن گاو خانوارهای فقیر نیز می‌گویند. در مقایسه با وزن زنده، یک بز شیرده خوب تحت شرایط محیطی یکسان بیشتر از یک گاو شیر می‌دهد. بز قادر است در مناطقی از دنیا و در شرایطی که سایر حیوانات قادر به ادامه زندگی نیستند، زنده مانده و جهت استفاده افراد بشر تولید داشته باشد.

**اهمیت پرورش بز از نظر چرا و تغذیه**

بز و سایر نشخوارکنندگان در چراگاه می‌توانند مکمل یکدیگر باشند. چراگاهی که توسط بز و گاو به صورت مخلوط مورد چرا قرار می‌گیرد، ۲۵ درصد تولید بیشتری نسبت به موقعی که فقط توسط گاو مورد چرا قرار می‌گیرد، دارد. این بازده بیشتر از آنجا ناشی می‌شود که بز از گیاهان و علوفه‌هایی که گاو از آنها استفاده نمی‌کند، یا از قسمت‌های از مرتع که گاو نتوانسته است به آنجا دسترسی داشته باشد، چرا می‌کند. بزها علف‌های هرز را به شبدرها و گراس‌ها ترجیح می‌دهند، لذا بز یک حیوان ارزشمند برای کنترل علف‌های هرز و مضر است. بز بسیاری از مواد خوراکی را که سایر دام‌ها از خوردن آنها اجتناب می‌کنند را با رغبت و اشتها مصرف می‌کند، لذا به مراتب مرغوب و با کیفیت‌تر است. بنابراین پرورش و نگهداری بز مستلزم علوفه کاری زیاد نمی‌باشد. همچنین بز نسبت به سایر حیوانات کمتر به امراض و آفات دچار می‌شود.